

Vzdělávací obor: **Člověk a jeho svět**

Očekávaný výsledek učení: CJS-CJS-003-ZV5-012

Zkoumá lokální historii prostřednictvím vlastního bádání nejméně ve dvou zdrojích.

Popis úrovně Splněno

- Pracuje s dostupnými prameny z více zdrojů.
- Vytvoří příběh pamětníka na základě získaných vzpomínek a dalších pramenů.

Co se změnilo v naší obci za posledních 50 let

Autorky materiálu: Mgr. Lenka Peštálová, Mgr. Dana Ticháčková

Anotace

Tato badatelská aktivita umožňuje žákům objevovat proměny jejich obce/města v průběhu 20. století. Pomocí historických zdrojů – starých fotografií a rozhovoru s pamětníkem – žáci zkoumají, jak se měnilo prostředí, infrastruktura a život obyvatel. Aktivita rozvíjí schopnost klást otázky, porovnávat informace, vyvozovat závěry a navrhnout možná vysvětlení změn. Vhodně zvolené vzdělávací strategie popsané v ilustraci směřují k rozvoji klíčových kompetencí a základní gramotnosti čtenářské a pisatelské.

Popis realizace

1. Úvod – diskuse

Učitel s žáky diskutuje otázku: „Jak asi vypadala naše obec před 50 lety?“ Společně vytvářejí myšlenkovou mapu (tabule, plakát, on-line aplikace).

2. Práce s historickými fotografiemi

Učitel poskytne nebo si žáci sami najdou pomocí digitálních technologií (QR kódů) v doporučených zdrojích staré fotografie obce (např. náměstí, škola, kostel, ulice).

Žáci pracují ve skupinách:

- Porovnávají fotografie se současnou podobou míst (např. pomocí mapy nebo vlastních pozorování).
- Všímají si rozdíly (např. doprava, budovy, oblečení lidí, příroda).
- Zaznamenávají své postřehy do připravené tabulky nebo Vennova diagramu „Dříve vs. Dnes“.

3. Rozhovor s pamětníkem – domácí příprava

Každý žák ze skupiny provede krátký rozhovor s pamětníkem (např. prarodičem) podle osnovy:

- Co bylo v obci jinak, když jste byli malí?
- Jak lidé trávili volný čas?
- Jak vypadala doprava, škola, obchody?

Odpovědi si zaznamenávají.

4. Závěrečné zpracování

- Společně se stanoví kritéria pro zpracování informací a poznatků, např.: přehlednost informací, výstižnost, poutavost pro čtenáře.
- Žáci ve skupině spojí získané poznatky z předchozích činností a zformulují odpověď na výzkumnou otázku „Jak asi vypadala naše obec před 50 lety?“
- Zvoleným způsobem (např. plakát, prezentace) informace zpracují tak, aby je mohli představit ostatním.
- Společná prezentace a reflexe.

Vazba na klíčové kompetence

Název ZG Složka ZG Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k řešení problémů Badatelství KRP-BAD-000- ZV5-001	Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.	- rozvíjím dovednost žáků klást jednoduché výzkumné otázky - upozorňuji žáky na různé věci k pozorování, které se mohou zdát být věcmi běžnými (automatizovanými), kterých si už žáci nemusí všimnout - upozorňuji, že všímavost je základ vědeckého bádání – zadávám úkoly, aby žáci identifikovali to, čeho si ve svém okolí všimli, a vybízím k charakterizování všimnutých věcí - chystám si zdroje a informace k formulování otázek o věcech, kterých si žáci všimají - poukazuji na to, že je vždy důležité si k věcem načíst co nejvíce (a proto potřebuji mít otázky jednoduché) - vedu žáky k formulování otázek a následnému výběru takových, které můžeme zkoumat (jednoduchých, ověřitelných v našich podmínkách) - pomáhám žákům najít potřebné materiály a zdroje pro jejich individuální či skupinové bádání - upozorňuji na vlastnosti výzkumu – přesnost, pečlivost a poctivost - pomáhám žákům shrnout relevantní závěry z jejich bádání a poukazuji na důležité informace pro sdílení se spolužáky
KK digitální Tvorba digitálního obsahu KDI-TDO-000- ZV5-001	Vytváří jednoduchý digitální obsah v rámci plnění stanovených cílů.	- zařazuji do výuky takové aktivity, ve kterých žáci vyjadřují své představy za pomoci digitálních technologií - vedu žáky ke zkoumání různých možností, jak vyjádřit své představy či prezentovat informace - vedu žáky ke spolupráci na tvorbě digitálního obsahu v týmových projektech

Vazba na základní gramotnosti

Název ZG Složka ZG Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
Čtenářská a pisatelská Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství ZGC-VZT-000- ZV5-001	Čte a píše množství textů různého typu.	- vedu žáky k tomu, aby při psaní zachytili vlastní zkušenosti, prožitky a pocity - vedu žáky k tomu, aby charakterizovali např. proměny architektury, oblečení, krajiny, dopravy a dopravních prostředků prostřednictvím vhodných výrazových prostředků
Čtenářská a pisatelská Budování porozumění	Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.	- připravuji zadání, při kterých žáci vyhledávají a propojují přímo i nepřímo vyjádřené informace podle účelu čtení - vedu žáky k rozpoznání důležitých informací a myšlenek textu při čtení i psaní

v četbě a v procesu psaní ZGC-BPO-000- ZV5-001		
---	--	--

Metodický komentář pro učitele

Aktivita podporuje nejen poznávání historie, ale i posilování vztahu k místu, kde žáci žijí, a mezigenerační učení. Důležité je žákům pomoci formulovat jednoduchou výzkumnou otázku a pracovat s ní během celé aktivity. Podpořte žáky při formulování otázek pamětníkům, před jejich oslovením si připomeňte zásady slušné komunikace. Při skupinové práci je třeba vést žáky k rozdělení rolí a zapojení všech členů skupiny. Je vhodné, aby se všichni členové skupiny zapojili i do prezentování výsledku společné práce.

Popis ověřování

Učitel sleduje:

- Schopnost využití technologií pro vyhledání a ověření informací;
- Způsob zaznamenávání zjištěných informací;
- Schopnost formulovat odpověď na výzkumnou otázku na základě zjištěných informací;
- Využití kritérií pro zpracování informací a poznatků;
- Úroveň spolupráce ve skupině;
- Schopnost prezentovat výsledek společné práce.